

**A Kúria
mint felülvizsgálati bíróság
í t é l e t e**

Az ügy száma: Mfv.VIII.10.150/2022/5.

A tanács tagjai: Dr. Stark Marianna a tanács elnöke

Dr. Tánczos Rita előadó bíró

Dr. Hajdu Edit bíró

Szolnokiné dr. Csernay Krisztina bíró

Dr. Mészárosné dr. Szabó Zsuzsanna bíró

A felperes: felperes

cím1

A felperes képviselője: Dr. Takács János ügyvéd

cím2

Az alperes: alperes

cím3

Az alperes képviselője: Dr. Nagy Dorottya kamarai jogtanácsos

cím4

A per tárgya: munkaviszony jogellenes megszüntetése miatti jogkövetkezmények alkalmazása

A felülvizsgálati kérelmet benyújtó fél: felperes

A felülvizsgálni kért jogerős határozat száma:

Fővárosi Ítéltábla 1.Mf.31.134/2022/6.

Az elsőfokú bíróság határozata

Fővárosi Törvényszék 5.M.70.362/2020/47.

Rendelkező rész

A Kúria a Fővárosi Ítéltábla 1.Mf.31.134/2022/6. számú ítéletét hatályon kívül helyezi és a Fővárosi Törvényszék 5.M.70.362/2020/47. számú kiegészített ítéletét helybenhagyja.

Kötelezi az alperest, hogy 15 nap alatt fizessen meg a felperesnek 209.636 (kettőszázkilencezer-hatszázharminchat) forint másodfokú és 209.636 (kettőszázkilencezer-hatszázharminchat) felülvizsgálati eljárási költséget.

A Kúria kötelezi az alperest, hogy fizessen meg az esedékesség napjáig az államnak az adó- és vámhatóság illetékbevételi számlájára 528.200 (ötszázhuszonnyolcezer-kétszáz) forint meg nem fizetett másodfokú, valamint 660.270 (hatszázhatvanezer-kettőszázhetven) forint meg nem fizetett felülvizsgálati eljárási illetéket. Az illetékfizetési kötelezettség e határozat jogerőre emelkedését követő 60. napon válik esedékessé.

Az ítélet ellen felülvizsgálatnak nincs helye.

Indokolás

A tényállás

[1] A felülvizsgálati eljárásban irányadó tényállás szerint a felperes 2003. február 11-től állt az alperes alkalmazásában, 2017. március 1-től számlavezetési tanácsadó munkakört töltött be. Feladatkörébe tartozott a Bank- és Bankcsoport termék- és szolgáltatásértékesítés szakértői bonyolítása, a munkafolyamatokhoz kapcsolódó ügyféltájékoztatás, továbbá az alperes Lakástakarékpénztár lakás előtakarékosági (LTP) szerződések megkötésére vonatkozó ajánlat elkészítésében is közreműködött.

[2] Az alperes Lakástakarék Csoportja 2018. augusztus 24-én az alperes ügyvezető igazgatójának kérésére kimutatást készített a 2017. január 1-től 2018. január 1-ig terjedő időszakban megkötött LTP szerződéséről. Az megállapította, hogy a meg nem kezdett szerződések országos átlaga 2,84 %, míg a felperes esetében 73,33 % volt (60 megkötött szerződésből 44 esetben nem kezdődött meg a megtakarítás). A felperes a budapesti régióban és országosan is a harmadik legrosszabb eredményű munkavállaló volt.

[3] Ez alapján a munkáltatói jogkör gyakorlója megbízta a felperes munkavégzési helyéül szolgáló cím5 sz. alatti fiók vezetőjét, hogy a felperes által 2018. január 1. napjától megkötött szerződéseket azonos szempontból vizsgálja meg. A fiókvezető 2018. szeptember 14-én készített jelentése szerint a vizsgált időszakban a felperes 40 szerződést kötött, melyből 24 esetben nem indult el a megtakarítás (66 %), továbbá nem rögzítette a csoportos beszédési megbízást. A jelentés rögzítette, hogy a fiókban szabálytalan értékesítési gyakorlat alakult ki a következők szerint

- úgy nyitottak nagy számban LTP számlákat, hogy nem fizették be az SMS szolgáltatás díját;
- az ügyfelek által választott fizetési módnak megfelelő csoportos beszédési megbízásokat nem rögzítették a számlavezető rendszerben annak ellenére, hogy a vizsgálatba vont ügyfelek a legtöbb esetben rendelkeztek lakossági folyószámlával az alperesnél;
- az érintett ügyfelek a számlanyitási díjat, a számlavezetés díját és a vállalt betét összegét sem fizették meg az ügyrend által előírt szerződéskötést követő hat hónap 12. napjáig.

[4] A jelentés szerint 2017. január 2-től 2018. július 6-ig megkötött és a vizsgálat idején már felmondott számlák szerződéses összege 272.370.000 forint volt. A fenti időszakban megkötött 102 szerződésből felmondott-, felmondás alatti-, élő, megtakarítást meg nem kezdett szerződések száma összesen 71 darab, 2018 évben 24 darab volt.

[5] A felperes az LTP szerződések értékesítése során START pontokban részesült. Egy START pont után az alperes 100 forint összeget fizetett meg. A felperesnek a 2017. január és 2018. március 31. közötti időszakban az alperes 2210 START pontot számolt el, ennél fogva a felperes számára 221.000 forint munkabért írt jóvá.

[6] Az alperes 2018. szeptember 27-én kelt és szeptember 28-án kézbesített azonnali hatályú felmondással szüntette meg a felperes munkaviszonyát. Annak indokolása tartalmazta az alperes által megállapított tényállást és rögzítette, hogy a már felmondott számlák szerződéses összege együttesen a fiókban 1.128.860 forint, az ezek után elszámolt START pont 6.701 volt. Ennek 25%-át a felperes kötötte. Az általa megkötött szerződésekből felmondott-, felmondás alatti-, élő, megtakarítást meg nem kezdett szerződések száma összesen 71, 2018-ban 24 volt.

[7] A vezetői ellenőrzési feljegyzések tartalmaztak megállapítást e hibákról, intézkedést is előírtak a rossz gyakorlat megszüntetésére, amit a felperes tudomásul vett, de nem történt változás. A vizsgálatok azt igazolták, hogy a felperes LTP értékesítési gyakorlata során valós értékesítés, valamint tényleges ügyféligény és ügyintézői teljesítmény nélkül nyitotta meg az LTP szerződéseket. Ezzel egyrészt indokolatlan erőforrást használt fel és költségráfordítást okozott a bank számára, másrészt a szerződések után jogosulatlanul számolt el START pontokat, melyet az alperes munkabérként fizetett meg. Ezt támasztja alá az is, hogy a megkötött szerződések több mint 80%-a a legmagasabb szerződéses összegű volt.

[8] A felperes a vezetői ellenőrzés során feltárult hibát, helytelen gyakorlatot nem szüntette meg. Magatartása sértette a lakástakarék szerződések szabályairól szóló határozat száma sz. Ügyviteli utasításban foglaltakat, különösen a lakástakarékpénztári szerződés lényegét, mely szerint „a lakáselőtakarékoskodó arra kötelezi magát, hogy a szerződés módozata szerint, a megtakarítási idő alatt előre meghatározott havi rendszerességgel, egyenlő részletekben történő befizetésekkel meghatározott forintösszegeket az alperes Lakástakarékbanknál betétként leköt, illetve elhelyez”. A felperesnek az etikátlan, kötelezettségszegő magatartása a pénzügyi intézmény működésének alapelveit sérti, az a bank helytelen megítélésének kiváltására alkalmas, és magában hordozza az ügyfélpanasz kockázatát, a Felügyelet vizsgálatát. A felperes által elkövetett kötelezettségszegés helyrehozhatatlan bizalomvesztést eredményezett, amely a munkaviszony fenntartását lehetetlenné tette, ezért azonnali hatályú felmondással voltak kénytelenek megszüntetni a jogviszonyt.

A felperes keresete és az alperes ellenkérelme

[9] A felperes elsődleges kereseti kérelmében az azonnali hatályú felmondás jogellenességére tekintettel 5.015.916 forint elmaradt jövedelem címén kártérítés és kamata megfizetését, másodlagosan a munkaviszony helyreállítását kérte arra hivatkozva, hogy az alperes megsértette az egyenlő bánásmód követelményét, valamint 12.081.883 forint elmaradt jövedelem megfizetésére tartott igényt. Harmadlagos kérelmében azt állította, hogy az alperes intézkedése a joggal való visszaélés tilalmába ütközött, ezért 5.015.916 forint kártérítést igényelt. Ezen túl végkielégítés megfizetésére és a perköltség viselésére kérte kötelezni az alperest.

[10] Előadta, hogy nem követett el kötelezettségszegést az LTP szerződések megkötése kapcsán, úgy járt el, ahogy az, az adott helyzetben elvárható volt. Nem sértette meg az Ügyviteli utasítást sem, figyelemmel arra, hogy az az ő vonatkozásában nem állapított meg kötelezést. A vele szembeni elvárás az LTP szerződések kapcsán az volt, hogy felkeltse az ügyfelek érdeklődését, tájékoztassa őket az ajánlatról, abban az esetben pedig ha szerződést

kívánnak kötni, akkor írassa alá velük a részletes ajánlatot. A közreműködésével létrejött LTP szerződések valós tranzakciók voltak, amelyet az alperes ellenőrzött és valótlan, hogy tényleges teljesítmény vagy ügyféligény nélkül kötötte volna meg a szerződéseket. Erre tekintettel a vele szemben előterjesztett fizetési felszólítás is jogellenes volt.

[11] Az egyenlő bánásmód megsértése kapcsán előadta, hogy védett tulajdonsága „egyéb helyzete” volt, melynek körében egyrészt ügyintézői, végrehajtói alacsony munkaköri beosztását, másrészt munkavégzési helyét jelölte meg. Hivatkozott továbbá arra, hogy más munkavállalók is követtek el súlyos magatartást, a munkáltató mégsem szüntette meg munkaviszonyokat. E körben személy1t és személy2t jelölte meg. További védett tulajdonságként hivatkozott női mivoltára és előadta, hogy több férfi kollégája is hasonló LTP szerződéses mutatókkal rendelkezett, jogviszonyukat mégsem szüntette meg az alperes.

[12] Az alperes a kereset elutasítását és a felperes költségeiben való marasztalását kérte. Megismételte a felmondásban előadott okokat. Hivatkozott továbbá arra, hogy amennyiben ezek az adatok nem igazolják az azonnali hatályú felmondás indokoltságát, tény, hogy a felperes az ügyfelei által választott fizetési módot, a csoportos beszédési megbízást nem rögzítette a rendszerben. Megsértette az Ügyviteli utasításban foglaltakat, mert bár az ügyfelek az esetek nagyrésztében csoportos beszédessel kívánták a betét befizetést, a felhatalmazást nem íratta alá az ügyfelekkel és nem rögzítette ezt a rendszerben. A felperes az országban a legrosszabb 3-4 ügyintéző között szerepelt, ami helyrehozhatatlan bizalomvesztést eredményezett. Előadta, hogy nem sértette meg az egyenlő bánásmód követelményét és nem követett el joggal való visszaélést.

Az első- és másodfokú bíróság határozata

[13] A Fővárosi Törvényszék 5.M.70.362/2020/47. számú ítéletével kötelezte az alperest, hogy kártérítésként fizessen meg a felperesnek 4.786.272 forintot és késedelmi kamatát, 1.595.424 forint végkielégítést és késedelmi kamatát, továbbá az alperes 2018. szeptember 27-én kelt határozat száma2 iktatószámú 221.000 forint kártérítés megfizetésére kötelező fizetési felszólítását hatályon kívül helyezte, ezt meghaladóan a felperes keresetét elutasította. Kötelezte az alperest 405.570 forint perköltség és 396.162 forint eljárási illeték megfizetésére azzal, hogy a 18.372 forint eljárási illetéket az állam viseli.

[14] A meghallgatott tanúk vallomását értékelve a bíróság arra a következtetésre jutott, hogy a felperes valamennyi szerződést lakásvásárlási szándék miatt kötött meg, és utóbb az ügyfelek az élethelyzetükben beállt változás következtében nem tudták fizetni az LTP szerződés részleteit. Az alperes által előterjesztett bizonyítékok nem alkottak olyan összefüggő, logikai zárt láncot, amely kétséget kizáró módon igazolná a felperesi kötelezettségszegést, a valós ügyféligény hiányát.

[15] Megállapította, hogy a felmondás indokolása a felperes munkavégzés helyén, a bankfiókban kialakult szabálytalan értékesítési gyakorlatot kifogásolta és nem a felperes munkavégzését, így ezen előadások nem minősültek az azonnali hatályú felmondás önálló indokának. A nem rögzített csoportos beszédési megbízásokkal kapcsolatban utalt arra, hogy az azonnali hatályú felmondás indoka valójában az el nem kezdett megtakarítású LTP szerződések nagy aránya volt, így ha a felperes ügyfelei közül jóval nagyobb arányban a megtakarítást elkezdték volna, a munkáltató a felperes teljesítményét kedvezőbbnek ítélte volna meg, függetlenül attól, hogy csoportos beszédési megbízást rögzített volna-e vagy az sms szolgáltatás díját megfizették volna az ügyfelek.

[16] A számlanyitási díj, a számlavezetési díj és a vállalt betét megfizetésének határideje a szerződést követő hónap 12. napja volt, e kötelezettség az ügyfelet terhelte, így az esetleges

mulasztás nem róható a felperes terhére. Az ügyfeleknek lehetősége volt a csoportos beszédési megbízás mellett azt a lehetőséget is választani, hogy egy másik banknál vezetett bankszámláról vagy hozzátartozója, ismerőse bankszámlájáról teljesítsék fizetési kötelezettségüket, így az ezzel kapcsolatos alperesi kifogás nem róható a felperes terhére. Erre tekintettel az elsőfokú bíróság bizonyítottság hiányában az azonnali hatályú felmondás megalapozatlanságát állapította meg. Mivel a szerződéskötések mögött volt valós ügyintézői teljesítmény, így a fizetési felszólítást is hatályon kívül helyezte.

[17] Az egyenlő bánásmód megsértése kapcsán „az egyéb helyzet” vonatkozásában megállapította, hogy a felperes által hivatkozott ügyintézői, végrehajtói munkakör beosztás és a munkavégzési hely nem tartozik a felperes személyisége lényegi vonásához, továbbá nem kapcsolja a felperest egy sérülékeny társadalmi csoporthoz, így nem fogadta el a felperes előadását az egyenlő bánásmód követelménye megsértése vonatkozásában. Megállapította, hogy a ... terminálon dolgozó két férfi kolléga LTP szerződéseinek aránya szignifikáns módon kisebb volt, mint a felperesé, így a megkülönböztetés alapja a jogviszony megszüntetés vonatkozásában az el nem indult megtakarítású LTP szerződések aránya és nem a nemi alapú diszkrimináció volt. A felperes elsődleges kereseti kérelmét megalapozottnak találta a bíróság, ezért mellőzte a joggal való visszaélés tilalmának vizsgálatát.

[18] Az alperes fellebbezése és a felperes csatlakozó fellebbezése folytán eljáró Fővárosi Ítéletábrla 1.Mf.31.134/2022/6. számú ítéletével az elsőfokú bíróság ítéletét megváltoztatta, a felperes keresetét elutasította és kötelezte a felperest 319.084 forint elsőfokú, és 159.424 forint másodfokú perköltség megfizetésére azzal, hogy a fellebbezési illetéket és a kereseti illetéket az állam viseli. Megállapította, hogy az elsőfokú bíróság feltárta a tényállást, azonban döntésével és jogi indokolásával nem értett egyet. Az alperes 2018-ban vizsgálta az LTP szerződéskötéseket, amely során észlelte, hogy néhány munkavállalónál kiugró mértékű ügyfélfizetés hiánya miatti megszüntetésre került sor. Bár a feljegyzésekben valóban azt írták, hogy „rendben”, de az is megjegyzésre került, hogy nem kezdődött meg a megtakarítás és nem került rögzítésre a csoportos beszédési megbízás. A felperes ezeket a feljegyzéseket átvette, tisztában volt azzal, hogy milyen mulasztásokat követett el.

[19] Megállapította, hogy életszerű az, hogyha az ügyfél anyagi helyzetében bekövetkezett változás miatt meggondolja magát a szerződés megkötését követően, azonban a felperes esetében megvalósult 73,33 %-os arány nem fogadható el, ez olyan nagymértékű volt, amely következtében megállapítható a felperes kötelezettségszegő magatartása. A felperes a tényleges „ügyféligény” felmérése nélkül, a szerződéskötés folyamatát súlyosan sértve járt el.

[20] Megalapozottnak találta az azonnali hatályú felmondást amiatt is, hogy a felperes a csoportos beszédési megbízásokat nem rögzítette a rendszerben annak ellenére, hogy az alperesnél az irányadó szabályzatok, az Értékesítési kézikönyv, és a folyamatdokumentáció is előírja ennek rögzítését. Ezentúl a szerződéskötéskor kellett rendelkezni az SMS szolgáltatás díjáról is. Ez alapján alaptalanul állította a felperes, hogy nem volt szükséges a csoportos beszédési mód rögzítése.

[21] A felperes ezzel a magatartásával megszegte a munka törvénykönyvéről szóló 2012. évi I. törvény (a továbbiakban: Mt.) 8. § (1) bekezdésében szabályozott munkáltató jogos gazdasági érdekeit. A felperes nem elefejtette a rögzítést, hanem tudatosan mellőzte. Ugyancsak tudatos lépés volt az SMS szolgáltatás igénylési díjának elmulasztása, mivel az ÁSZF 37/A. pontja egyértelműen rögzítette, hogy az SMS szolgáltatás igényléséért az ügyfél díjat köteles fizetni az igénylés benyújtásakor. Mindezek alapján a bíróság arra a következtetésre jutott, hogy az alperes bizonyította, hogy a felperes szabálytalan értékesítési gyakorlatot folytatott. Az értékesítési könyv előírásai szerint nem mérte fel az ügyfél igényét, nem vizsgálta ténylegesen, hogy van-e havi megtakarítási szándék és lehetőség, a szerződések nagyobb százalékát a legmagasabb szerződéses összegre kötötte meg. Nem rögzítette a

csoportos beszédési megbízást, illetve az SMS szolgáltatás díját nem fizettette meg. A felperes az LTP ügyleteket nem a céljával összhangban, hanem a START pontok maximalizálása és a magas értékesítési elvárásoknak való megfelelés érdekében teljesítette. Az alperes valóban motiválta e szerződések megkötését, azokat munkabérrel díjazta, de ez nem azt jelenti, hogy szabálytalan gyakorlat megvalósítását várta el a munkavállalótól.

[22] Nem találta megalapozottnak a felperes csatlakozó fellebbezésében kifejtett, az egyenlő bánásmód megsértésére, illetve a joggal való visszaélés tilalmának megszegésére vonatkozó felperesi állítást sem. Egyetértett az elsőfokú bírósággal abban a körben, hogy a ... terminálon dolgozó két férfi munkavállaló esetében az el nem indult megtakarítású LTP szerződések aránya szignifikánsan kisebb volt, továbbá hogy a felperes által megjelölt „egyéb helyzet” nem minősült védett tulajdonságnak. A joggal való visszaélés körében kifejtette, hogy a felperes csak általánosságban hivatkozott arra, hogy őt, mint egyszerű ügyintézőt elbocsátották, míg más alkalmazottakat, akik hasonló mulasztást követtek el, nem. Egyéb, konkrét körülményt azonban e körben nem jelölt meg.

A felülvizsgálati kérelem és felülvizsgálati ellenkérelem

[23] A jogerős ítélet ellen a felperes terjesztett elő felülvizsgálati kérelmet, melyben elsődlegesen azt kérte, hogy a Kúria azt helyezze hatályon kívül, az alperes fellebbezését elkésettség miatt utasítsa vissza és az elsőfokú ítéletet hagyja helyben és marasztalja az alperest a másodfokú és a felülvizsgálati eljárás költségében. Másodlagosan azt kérte, hogy az elsőfokú bíróság által hozott és az 54. sorszámú kiegészítő ítélettel kiegészített elsőfokú ítéletet hagyja helyben, és marasztalja az alperest a perköltségben. Harmadlagos kérelme szerint az első-, vagy másodfokú bíróságot utasítsa új eljárás lefolytatására és új határozat hozatalára. Negyedlegesen kérte, hogy az elsőfokú ítéletet hagyja helyben kizárólag az indokolás részbeni megváltoztatásával a joggal való visszaélésre hivatkozva és valamennyi esetben marasztalja az alperest a másodfokú és felülvizsgálati eljárásban felmerült költségben.

[24] Elsődleges érvelése szerint az alperes elkésetten nyújtotta be fellebbezését, ezért a fellebbezés visszautasításának lett volna helye, az alperes igazolási kérelmét vissza kellett volna utasítania az ítéletábrának. A másodfokú bíróság sem az alperes igazolási kérelmének helytadó végzésében, sem másodfokú ítéletében nem indokolta meg, hogy miért tért el a Kúria hasonló esetekben hozott határozataitól. Az eltérés azért is jogsértő, mert indokolási kötelezettségének sem tett eleget a másodfokú bíróság, sértve ezzel a Pp. 346. § (5) bekezdését. E körben megjelölte a BH2018.2.51 számú irányadó döntést, a Kúria Kpkf.40.126/2020/2. számú precedens döntést. A hivatkozott ítélet szerint a mulasztás kimentésének előfeltétele, hogy a fél valószínűsítse: a határidő elmulasztása önhibáján kívül történt, a mulasztásban vétlen. Az alperesnek a fellebbezést az erre közzétett, a jogszabály által előírt hatályos elektronikus nyomtatványon határidőben kellett volna benyújtania. Ezt támasztja alá a Kúria korábbi, Kpkf.40.126/2020/2. számú döntése is. Az egységes bírói gyakorlat szerint a mulasztás kimentésére, ügyviteli hiányosságra visszavezethető késedelem nem szolgálhat alapul. Az ÁNYK program kifejezetten felhívja a nyomtatványt elkészítő fél figyelmét benyújtás előtt arra, ha lejárt hatályosságú, nem megfelelő nyomtatványon kívánná előterjeszteni a bírósági beadványt. Kellően gondos eljárás mellett már ekkor észlelnie kellett volna az alperesi képviselőnek, hogy jogsértően járt el. A fellebbezési határidő lejártá előtt, március 2-án délelőtt automatikus hibaüzenetet is kapott az OBH-tól az alperes, hogy fellebbezését be nem nyújtottnak kell tekinteni. Még ekkor is lehetsége lett volna a fellebbezés határidőben történő benyújtására, azonban ezzel sem élt, csak a határidő lejártá után, 2022. március 3-án 16 óra 10 perckor, illetve 17 óra 25 perckor adta be a hatályos

nyomtatvánnyal fellebbezését. Nem tekinthető az önhibán kívüli eseménynek, hogy az alperes „a belső internet elérésüket szabályozó rendszer szigorú beállításai miatt nem sikerült ezt a nyomtatványt frissíteni”. A mulasztás kimentésére ügyviteli hiányosságra visszavezethető késedelem nem szolgálhat alapul a bírói gyakorlat szerint (BH2005.2.85).

[25] Érvelése szerint a másodfokú ítélet sérti ezentúl az Mt. 64. § (2) bekezdését, 78. § (1) és (2) bekezdését, 8. §-át, továbbá az MK95. számú állásfoglalást, illetve a Pp. 265. § (1) bekezdését és 279. § (1) bekezdését. A másodfokú ítélet az Mt. 8. § (1) bekezdésében foglalt, a munkáltató jogos gazdasági érdekeit sértő magatartásra hivatkozik az azonnali hatályú felmondás jogszerűsége alátámasztásául, azonban az erre történő hivatkozás nem szerepel a felmondás indokolásában, így az jogszerűen nem lehetett a felmondás okaként értékelendő, mindez pedig meg nem engedett keresetváltoztatásnak minősül. A másodfokú bíróság ítéletében rögzítette, hogy „a felperesi kötelezettségszegés vonatkozásában legalább súlyos gondatlanság állapítható meg [129. bekezdés]”. Az azonnali hatályú felmondás ezzel szemben nem súlyos gondatlanságra, hanem szándékosságra hivatkozik, a másodfokú bíróság pedig nem teheti meg jogszerűen azt, hogy a felmondás szövegét önkényesen bővíti és szándékosság helyett súlyos gondatlanságot is elfogad az azonnali hatályú felmondást megalapozó kötelezettségszegésként.

[26] A felülvizsgálati érvelés szerint az azonnali hatályú felmondásban írtak nem valósak és nem okszerűek. Valótlan a felmondás indoka, amikor arra hivatkozik, hogy a vezetői ellenőrzésekről készült feljegyzések hibákra utaló megállapításokat tartalmaztak volna rá vonatkozóan, és intézkedést írtak volna elő a rossz gyakorlat megszüntetésére. Ezzel szemben a perben becsatolt okiratok is azt igazolják, hogy tevékenységét rendben találták, így alappal bízhatott abban, hogy jól végzi munkáját. Az A/15. alatti okiratok 4 db ellenőrzés eredményét rögzítették vonatkozásában és mind a 4 esetben az ellenőrzés megállapításaként „rendben” került rögzítésre (egyetlen esetben az „rendben szerződés fellelhető” kiegészítéssel). Ennek megfelelően az alperes a vizsgálat során nem kifogásolta a munkavégzését, e feljegyzések nem támasztják alá a felmondás indokolásának valóságát és okszerűségét. Úgy szintén ezzel ellentétes következtetésre lehet jutni az öt meghallgatott tanú egybehangzó és a felperesi álláspontot alátámasztó vallomásából is. Nyilvánvalóan kiderült, hogy a felmondással érintett ügyletek nem voltak fiktív tranzakciók, az ügyféligenyeknek megfelelően járt el és tőle független okokból nem fizették továbbá az ügyfelek a megtakarítást. Az ítéleti állítással ellentétben a tanúk azt nyilatkozták, hogy LTP szerződéskötési szándékkal érkeztek a fiókba és a felperes az igényeik szerint járt el. Az a körülmény, hogy az ügyfelek nem fizették később a szerződéses összegeket, önmagában nem ad alapot jogszerű azonnali hatályú felmondásra.

[27] Az A/13. szám alatt csatolt „Lakástakarékértékesítés támogatása” tájékoztató is azt bizonyítja – ellentétben a másodfokú ítéletben foglaltaktól –, hogy az alperes azt várta el az ügyintézőktől, hogy még annak az ügyfélnek is keltsék fel az igényét az LTP szerződéskötésekre, aki nem is akarna ilyet kötni. Indokolatlanul állította a másodfokú ítélet azt is, hogy az Mt. 52. § (1) bekezdésében foglaltakat sértette azzal, hogy magatartása az LTP szerződések szabályairól szóló határozat száma számú ügyviteli utasítás 11.a. pontját sértette. A felhívott rendelkezés nem az ügyintézőre, hanem a lakástakarékoskodóra állapít meg kötelezettséget, így azt nem is sérthette meg.

[28] A csoportos beszédési megbízásokkal kapcsolatos mulasztás vonatkozásában előadta, hogy ez a fizetési mód csak egy választható opció volt, de nem volt kötelező az LTP szerződések kapcsán. Maga az Ügyviteli utasítás III.2.14.4.3. pontja is egyértelműen lehetőségként említi azt. A meghallgatott tanúk vallomásukban egyértelműen alátámasztották azt, hogy milyen indokból tértek el ettől a fizetési módtól.

[29] Nem értékelte a másodfokú bíróság azt sem, hogy a csoportos beszédés nem rögzítésével és az LTP számlanyitási díjjal és az SMS díj befizetésének lemaradásával kapcsolatos értékesítési gyakorlat a fiókban alakult ki, az az egész fiókban követett gyakorlat volt. Ennek megfelelően azt is bizonyítani kellett volna, hogy az esetében mindez így történt és magyarázatot kellett volna adnia arra, hogy az egész fiókban kialakított alperes szerinti jogellenes gyakorlatot miért csak az ő esetében követte azonnali hatályú felmondás. A másodfokú bíróság ítélete e körben sérti a Pp. 279. §-át, illetve 265. § (1) bekezdését is. Előadta, hogy az LTP szerződéskötés folyamata nem zárult le azzal, hogy egyeztetett az ügyféllel és kitöltötte a szükséges iratokat. Ezután felettesének ellenőriznie kellett az ügyletet és jóváhagyólag alá kellett írnia azt, minden esetben csak ezután fejeződött be a szerződéskötés. Ezt követően került az irat egy másik munkatársához, az LTP felelőséhez, aki szintén leellenőrizte és ha rendben találta, akkor küldte be a szerződést a központba. Mivel a jóváhagyásra jogosult két személy is helytállónak tekintette a munkáját, ő is alappal hihette azt, hogy megfelelően jár el az LTP szerződéssel kapcsolatos tevékenysége során. A munkáltató 15 éven keresztül szintén helyesnek tekintette ezt a gyakorlatot, így utóbb erre azonnali hatályú felmondást adni jogellenes, semmiképpen nem okszerű.

[30] Harmadlagosan előadta, hogy az alperes azonnali hatályú felmondása sértette az egyenlő bánásmód követelményét. Az a körülmény, hogy más nő munkaviszonyát is megszüntette a munkáltató, nem támasztja alá azt az érvelést, hogy esetében szintén nem diszkriminatív módon járt el a munkáltató és a hasonló helyzetben lévő férfi munkavállalók munkaviszonyát fenntartotta, míg az ő jogviszonyát megszüntette. E körben az alperes nem tett eleget bizonyítási kötelezettségének sem, felhívás ellenére nem csatolta az állítását alátámasztó bizonyítékokat, és arra megfelelő módon a másodfokú bíróság sem hívta fel az alperest.

[31] Negyedleges felülvizsgálati érvelése vonatkozásában előadta, hogy személylnek hozzá hasonlóan magas %-ban voltak nemfizetett, saját maga által kötött LTP szerződesei, és neki kellett volna ellenőrzőként a figyelmét felhívni arra is, ha bármi nincs rendben munkájával. Vele ellentétben személyl valóban kötött fiktív szerződéseket is, ennek ellenére az ő jogviszonyát fenntartotta az alperes, a felperes jogviszonya azonban azonnali hatályú felmondással került megszüntetésre, pedig még vezető sem volt.

[32] Az alperes felülvizsgálati ellenkérelmében kérte, hogy a Kúria a jogerős ítéletet hatályában tartsa fenn és marasztalja a felperest a perköltségben. Érvelése szerint a Pp. 406. §-a alapján nincs helye az igazolási kérelemnek helyt adó döntés elleni felülvizsgálatnak. Nem tekinthető érdemben hozott végzésnek, a kérelemnek való helyt adás nem hatott ki az érdemi döntésre, hiszen ennek következtében az ügy érdemi elbírálása megtörtént. E körben hivatkozott a Kúria Pfv.20.928/2015/7. számú döntésére. A felülvizsgálati érvelés nem fejtette ki e körben a törvény által megkövetelt jogszabálysértés indokait sem. Ezentúl előadta, hogy nem minősülhet önhibának, ha az orosz-ukrán háború kitörése miatt megnövekedett hacker támadások nyomása alatt az alperes egy napos késéssel tudta letölteni az új formanyomtatványt.

[33] A további felülvizsgálati érvelések vonatkozásában kifejtette, hogy az Mt. 8. § (1) bekezdésére történő hivatkozás nem minősül az azonnali hatályú felmondás indokai kiterjesztésének. Az elsőfokú eljárásban több beadványban kifejtette, hogy a felperes olyan befizetési módot tett lehetővé az ügyfélnek, ami az alperes utasításában nem szerepelt, az alperesnek nem volt jó, meg nem engedett, így szándékos kötelezettségszegést követett el.

A Kúria döntése és annak jogi indokai

[34] A felperes felülvizsgálati kérelme az alábbiak szerint megalapozott.

[35] Nem találta megalapozottnak a Kúria a felperes elsődleges felülvizsgálati kérelmét. A felperes elsődleges felülvizsgálati kérelmében arra hivatkozott, hogy az alperes fellebbezése elkésett, a másodfokú bíróság megalapozatlanul adott helyt igazolási kérelmének, a fellebbezést így vissza kellett volna utasítania. Kifogásolta, hogy a másodfokú bíróság az érdemi határozatában sem okolta meg, hogy miért fogadta el az alperes igazolási kérelmét.

[36] A Polgári Perrendtartásról szóló 2016. évi CXXX. törvény (a továbbiakban: Pp.) 154. § (1) bekezdése rendelkezik arról, hogy az igazolási kérelmet visszautasító, illetve azt elutasító határozat ellen külön fellebbezésnek van helye, azonban az igazolási kérelemnek, valamint az eljárás folytatása, illetve a végrehajthatóság felfüggesztése iránti kérelemnek helyt adó határozat csak az eljárást befejező határozat elleni fellebbezésben támadható, ha az igazolási kérelmet vissza kellett volna utasítani.

[37] Ennek megfelelően az igazolási kérelemnek helyt adó döntés az elutasító döntéstől szűkebb körben támadható meg. A helyt adó döntés elleni jogorvoslat korláta, hogy csak a mérlegelés nélkül, alaki okból, a Pp. 153. § (2) bekezdése alapján visszautasítandó, de visszautasítani elmulasztott igazolás támadható ezen az alapon. Vagyis az eljárást befejező határozat elleni fellebbezésnek – e körben – azzal kell érvelnie, hogy az igazolás kizárt lett volna a törvény erejénél fogva, elkésett volt vagy éppen nem pótolta a szükséges cselekményt, a bíróság azonban mégis befogadta ezt. A perbeli esetben ilyen körülmény nem állt fenn, az igazolást a törvény nem zárta ki, azt a Pp. 151. § (1) bekezdésében rögzített határidőn belül terjesztette elő az alperes és pótolta az elmulasztott cselekményt is, így az igazolási kérelemnek helyt adó végzés érdemi felülvizsgálatára nem volt mód, ezért a Kúria a felperes elsődleges felülvizsgálati kérelmét nem találta alaposnak.

[38] A Kúria a másodlagos felülvizsgálati érvelés vizsgálatakor megalapozottnak találta a felperes indítványát.

[39] A Pp. 279. § (1) bekezdése szerint a bíróság a perben jelentős tényeket a felek tényállításainak és a perben tanúsított magatartásának, valamint a per tárgyalása során megismert bizonyítékoknak és egyéb peradatoknak az egybevetése, egyenként és összességében történő értékelése alapján a meggyőződése szerint állapítja meg. Az ítéletábra szerint az elsőfokú bíróság a tényállást feltárta, azonban döntésével és a jogi indokolásával nem értett egyet. A Kúria szintén azt állapította meg, hogy az elsőfokú bíróság által megállapított tényállás helytálló volt, abból azonban a másodfokú bíróság helytelen következtetésekre jutott, jogi okfejtésével nem értett egyet.

[40] Az Mt. 78. § (1) bekezdés a) pontja értelmében a munkáltató a munkaviszonyt azonnali hatályú felmondással megszüntetheti, ha a munkavállaló a munkaviszonyból származó lényeges kötelezettségét szándékosan vagy súlyos gondatlansággal jelentős mértékben megszegi. Az azonnali hatályú felmondás esetében is irányadó az Mt. 64. § (2) bekezdésében rögzített azon feltétel, hogy a megszüntetés okának az indokolásból világosan ki kell tűnnie. A megszüntető nyilatkozat indokának valóságát és okszerűségét a nyilatkozatottevő, azaz az adott esetben a munkáltató bizonyítja.

[41] Helytállóan állította a felperes felülvizsgálati kérelmében, hogy a munkáltató felmondásában nem hivatkozott a jogos gazdasági érdekeit sértő felperesi magatartásra, csupán azt állította, hogy a felperes súlyosan etikátlan, kötelezettségszegő magatartása a pénzügyi rendeltetésszerű működésének alapelveit sértette, alkalmas volt a bank helytelen megítélésének kiváltására és magában hordozta az ügyfélpanasz kockázatát, a Felügyelet vizsgálatát.

[42] Nincs helye olyan új felmondási ok bizonyításának, amelynek közlése a felmondásban nem történt meg (MK 95. számú állásfoglalás III. pontja). Ennek megfelelően

az alperes a peres eljárás során már megalapozottan nem hivatkozhatott arra, hogy a felperes munkaviszonya megszüntetésének egyik oka a munkáltató jogos gazdasági érdekének veszélyeztetése volt, és mindezt a másodfokú bíróság sem értékelhette volna a felmondás indokaként.

[43] Helytállóan állította a felperes felülvizsgálati kérelmében azt is, hogy mivel a felmondásban kifejezetten szándékos kötelezettségszegést róttak a terhére, a másodfokú bíróság is azt vizsgálhatta volna, hogy követett-e el olyan szándékos kötelezettségszegést, amely a felmondás indokolásában szerepel, az alperes tudta-e azt kétséget kizáróan igazolni és emiatt a munkaviszonya a továbbiakban nem volt fenntartható.

[44] Kellő alap nélkül róttá az alperes a felperes terhére azt is, hogy a munkáltató által hosszabb időszakon keresztül eltűrt rossz gyakorlatot felhívás ellenére tovább folytatta, a korábbi magatartásán nem változtatott. Ezzel ellentétben megállapítható, hogy a per iratanyagához A/15. alatt csatolt okiratok, melyek a felperes vonatkozásában végzett vizsgálat eredményét rögzítették, azt a megállapítást tartalmazták, hogy „rendben”, illetve „rendben, szerződés fellelhető”. Ebből a felperes okkal juthatott arra a következtetésre, hogy munkájában súlyos szabálytalanságokat nem tártak fel. Amennyiben a munkáltató úgy ítélte meg, hogy a felperes LTP-vel kapcsolatos tevékenysége során súlyos kötelezettségszegéseket követett el, úgy azt egyértelműen a tudomására kellett volna hozni és felhívni a megfelelő eljárás folytatására. Ennek hiányában megalapozottan állította a felperes, hogy a munkáltató nem jelezte neki a felmondásáig, hogy nem az elvárásainak megfelelően végezte tevékenységét.

[45] Nem maradhat értékelés nélkül az a körülmény sem, hogy a LTP szerződéskötés folyamata nem zárult le azzal, hogy a felperes egyeztetette az ügyféllel a szerződéskötési szándékát, és együtt kitöltötték a szükséges iratokat. Ezt követően a felperes felettese és másik munkatársa is ellenőrizte azokat, és jóváhagyólag aláírták.

[46] A Pp. 279. § (1) bekezdésébe ütközően jutott arra a következtetésre a másodfokú bíróság, hogy a felperes az Ügyviteli utasítás mellett egyéb szakmai előírásokat és utasításokat is megszegett, holott a felmondás csupán az Ügyviteli utasítás meghatározott pontjára hivatkozott. Alaptalanul róttá a másodfokú bíróság a felperes terhére azt is, hogy a felperes a csoportos beszédési megbízásokat nem rögzítette a rendszerben, holott e kötelezettségét az Értékesítési kézikönyv és folyamat dokumentáció is előírta. A határozat száma számú Ügyviteli utasítás III.2.14.4.3. pontja rendelkezik a csoportos beszédessel történő havi fizetésről, amely egyértelműen csupán lehetőségként rögzíti, hogy a havonta fizetendő összeg csoportos beszédessel történjen. Ezt erősítették meg a tanúvallomások is (tanú1, tanú2, tanú3), akik indokát adták annak, hogy miért nem ezt a fizetési módot választották.

[47] Indokolatlanul róttá az alperes a felperes terhére azt is, hogy megsértette a lakástakarékszerződések lényegét, miszerint a lakáselőtakarékoskodó arra kötelezte magát, hogy havi rendszerességgel, egyenlő részletekben történő befizetéssel meghatározott összeget az alperes Lakástakaréknál betétként leköt, illetve elhelyez. A hivatkozott Ügyviteli utasításban foglalt rendelkezés nem a felperesre, hanem a lakás-előtakarékoskodóra tartalmaz megállapítást, így annak esetleges megszegése nem róható a felperes terhére.

[48] Helytállóan állította a felperes a felülvizsgálati érvelésében azt is, hogy a másodfokú bíróság nem vette figyelembe azt, hogy a felmondás indokolásában nem csak rá, hanem az egész fiókra vonatkozó megállapításokat tett a helytelen gyakorlat vonatkozásában a munkáltató. Nem vezette azonban le azt, hogy ez miért csak a felperes jogviszonya azonnali hatályú megszüntetését vonta maga után, s miért találta a munkáltató fenntarthatónak a fiók többi LTP számlanyitással foglalkozó alkalmazottja jogviszonyát. A felperes munkavégzési helyén kialakult és eltűrt gyakorlat nem eshet a munkavállaló terhére.

[49] A munkáltatói azonnali hatályú felmondás indokolásával szemben természetes követelmény, hogy az valós legyen, amit a munkáltató köteles bizonyítani. Amennyiben a munkáltató több okot jelöl meg az azonnali hatályú felmondás indokaként és nem minden ok bizonyul valósnak, a való indok a munkáltatói intézkedést megalapozza, feltéve, hogy az megfelel az Mt. 78. § (1) bekezdésében meghatározott követelményeknek. Ha viszont az azonnali hatályú felmondás indokolása az abban felsorolt indokok együttes mérlegelésére utal, azaz azt a munkáltatói megítélést fejezi ki, miszerint a megjelölt indokok a maguk összességében alapozzák meg a munkáltatói azonnali hatályú felmondást, akár egy ok valótlansága is a munkáltatói intézkedés jogellenességét eredményezheti.

[50] A perbeli esetben megállapítható, hogy a munkáltató több kötelezettségszegést rótt a felperes terhére, ezek túlnyomó része azonban nem minősült valósnak, a bizonyított kötelezettségszegések pedig nem voltak olyan súlyúak, amelyekre figyelemmel okszerűen juthatott volna a munkáltató arra a következtetésre, hogy a felperes jogviszonya a továbbiakban nem tartható fenn. Mindezekre figyelemmel a Kúria a Pp. 424. § (3) bekezdése alapján a jogerős ítéletet hatályon kívül helyezte és az elsőfokú bíróság ítéletét helybenhagyta.

[51] A pereszes alperes a Pp. 83. § (1) bekezdése alapján köteles megfizetni a felperes általános forgalmi adót is magába foglaló ügyvédi munkadíját, melynek mértékét a Kúria a 32/2003. (VIII. 22.) IM rendelet 3. § (5) bekezdésében foglaltak alapján állapított meg.

[52] A pereszes alperes illetékfizetési kötelezettsége a Pp. 102. § (1) bekezdésén alapul.

[53] A Kúria tájékoztatja az alperest az illetékekről szóló 1990. évi XCIII. törvény 2023. január 1-től hatályos 78. § (4) bekezdése és a 30/2017. (XII. 27.) IM rendelet 3. § (2) bekezdés a) -e) pont alapján, hogy

- az illetéket az állami adó és vámhatóság 10032000-01070044-09060018 számú illetékbevételei számlájára kell megfizetnie,
- az illeték megfizetése a határozat jogerőre emelkedését követő 60. napon válik esedékessé,
- a megfizetés során közleményként fel kell tüntetni: a Kúria megnevezését, a kúriai ügyszámot, és a fizetésre kötelezett adóazonosító számát.

[54] A Kúria a felülvizsgálati kérelmet a Pp. 405. § (1) bekezdése szerint alkalmazandó Pp. 376. § (1) bekezdése alapján tárgyaláson kívül bírálta el.

[55] Az ítélet ellen a felülvizsgálat lehetőségét a Pp. 407. § (1) bekezdés d) pontja zárja ki.

Budapest, 2023. február 15.

Dr. Stark Marianna s.k. a tanács elnöke, Dr. Tánczos Rita s.k. előadó bíró, Dr. Hajdu Edit s.k. bíró, Szolnokiné dr. Csernay Krisztina s.k. bíró, Dr. Mészárosné dr. Szabó Zsuzsanna s.k. bíró